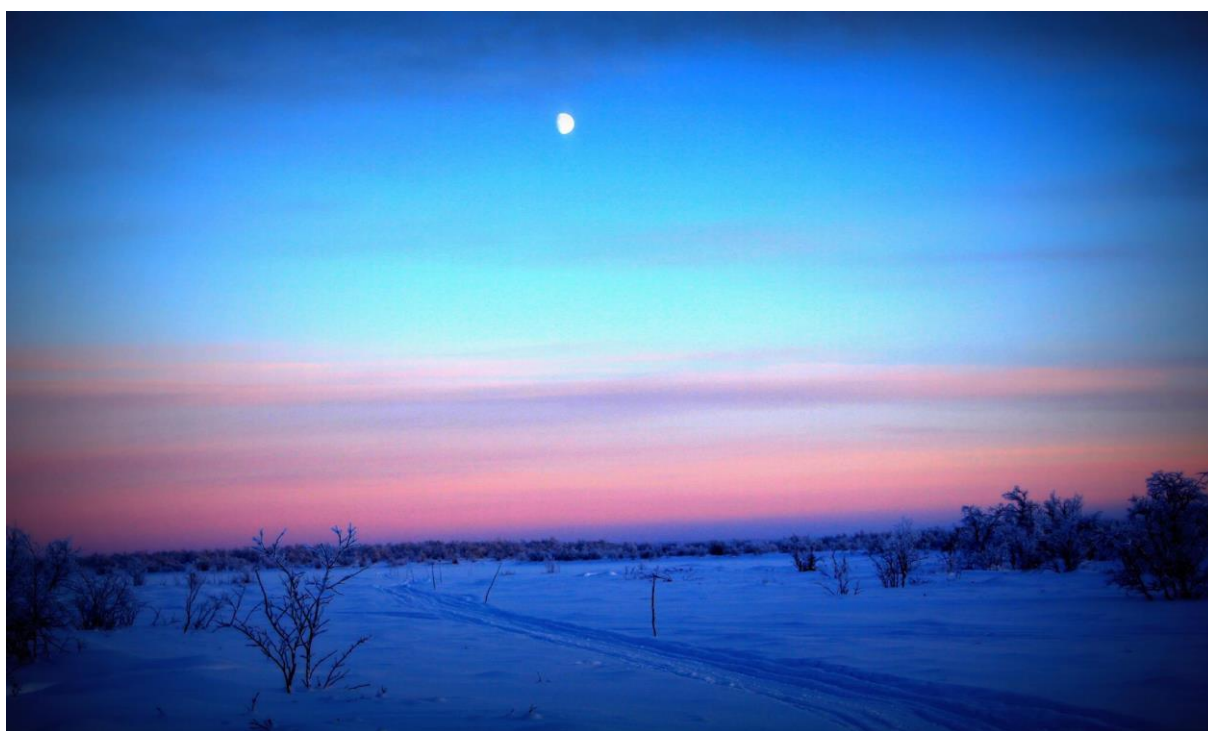

Storfjord kommune

RÅDMANNENS
FORSLAG
14.11.2018

BUDSJETT 2019
ØKONOMIPLAN 2019-2022

1 Innledning

Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen er en overordnet plan for kommende fireårsperiode. Den er forutsatt å være et politisk strategisk verktøy hvor det legges opp til en kommuneøkonomi med handlefrihet, langsiktighet og økonomisk soliditet. Økonomiplanen har sin basis i budsjett for inneværende år, og første år i planen er kommende budsjett (2019). Økonomiplanen frem mot 2022 omfatter antatte driftsutgifter og nye investeringer, og som igjen angir styringsretning.

I årsbudsjettet vedtas bevilgninger og rammer som politikerne prioriterer, og det viser hva som er påregnelige utgifter og inntekter i budsjettåret.

Økonomiske utfordringer

Storfjord kommune har høyere egeninntekter enn sammenlignbare småkommuner, men har samtidig et høyere driftsnivå enn de fleste av kommunene i fylket. Nedgang i realvekst i rammeoverføringene, nedgang i folketallet, relativt ustabile kraftpriser, og varslede reduksjoner i eiendomsskatten på kraftverk/maskiner, resulterer i at økonomien fremdeles blir hardt presset fremover. En noe fremoverlent investeringstakt og derav økte kapital- og driftsutgifter, nye statlige pålegg, samt demografiendringer gjør at kommunen utfordres til å måtte vurdere større interne driftsendringer og omprioritering av totalbudsjettet. Et større initiativ til interkommunalt samarbeid er fremdeles nødvendig.

Inneværende økonomiplan gir bud om utfordrende investeringer i omsorgssektoren. Det tvinger seg frem store investeringer innen vann og avløp. Kirkegårdene våre må utvides. Klargjøring av boligfelt og industriområder er viktig for økt folketall.

Utfordringsbildet

- Nedgang i innbyggertallet, det blir dramatisk flere eldre
- Rammetilskuddet til småkommunene ser ut til å reduseres
- Nye oppgaver overføres til kommunene uten tilstrekkelig finansiering
- Kraftkommunenes ekstraintekter er under press
- Et distriktsbasert og relativt sett, svakt og sårbart næringsliv
- Økt fokus på flere utleieboliger
- Krav til omprioritering av totalbudsjettet begrunnet i økonomi og demografi
- Kommunens attraktivitet – unngå negative oppslag i media i enkeltsaker
- Rekruttering av kompetent arbeidskraft, særlig utfordrende i helse og omsorg
- Ikke oppnådd måltallet 7 % på sykefraværet
- Mer robuste IT-tjenester – digitalisering – fiber til «alle»

Den økonomiske situasjonen

I utgangspunktet har Storfjord kommune gode muligheter for å gi et godt og tilfredsstillende velferdstilbud til våre innbyggere. Skatte- og avgiftsinntektene fra kraftverkene og salget av

konsesjonskraften muliggjør et noe større utgiftsnivå. Bekymringen er en stadig nedgang i folketallet.

Streng økonomistyring de siste årene har vært nødvendig. Kommunene blir nå merkbart pålagt flere oppgaver, og spørsmålet er om det medfølger tilstrekkelig statlig finansiering., det er og blir omdiskutert. Krav om å budsjettere med anbefalt netto driftsresultat på 1,75% av inntektene, blir fremdeles en utfordring i første del av økonomiplanen.

Det er potensiale for en mer effektiv tjenesteproduksjon, når alle omsorgsboligene blir klare til bruk. Her bør det ligge muligheter også for økonomiske besparelser, eller iallfall forhindre økt bemanning de kommende år.

Innføring av velferdsteknologi blir viktig og spennende. Her er alt fra digitale verktøy til spede forsøk på robotisering av utvalgte søknadsprosesser. Kommunene må hele tiden være innovativ, tenke nytt, herunder gjøre alvor av interkommunale løsninger og samarbeid. Blir vi ikke med på fornuftige samarbeidsprosjekter, ser utsiktene for å forbli en egen småkommune utfordrende. Det er tilsynelatende fornuftig så langt å også vurdere større grad av samarbeid med Balsfjord/Tromsø, fordi vi ligger «nærmere» Nordkjosbotn/Storsteinnes enn Olderdalen eller Storslett, og i enkelte tjenester blir avstandene uhensiktsmessige. I andre sammenhenger har også Storfjordinger større pendling og handlemønster mot Balsfjord/Tromsø enn til nabokommuner nordover.

Tre forutsetninger:

I budsjettet for 2019 er det lagt opp til en **forutsatt** innsparing i løpende drift for å gjøre rom for nye lovpålagte tiltak. I praksis betyr dette at flere av kapitlene må bidra med reduksjoner. Bakgrunnen for dette er at man erfarer relativt store summer i mindreforbruk i flere avlagte regnskap de seneste år. Dersom etatene allerede fra 01.01.19 får vite om innsparingene, vil tidsperspektivet på 12 måneder frem, bidra til flere muligheter og fleksibilitet for innsparing (behovsprøvd vikarbruk, utsette noen innkjøp, sykepengerefusjoner, uforutsette inntekter osv).

Med bakgrunn i de trender hittil, samt prognosene fremover med bl.a. flere eldre, må kommunens helse- og omsorgstjeneste få en større andel av kaka. Rådmannen mener at den største byrden må bæres innenfor rammene til oppvekstetaten. Vel, byrde og byrde.. Oppvekst forutsettes å måtte spare kr. 850.000 (1,75%) i 2019, helse omsorg kr. 600.000,-, driftsetaten og sentraladministrasjonen hver med 1,75%. Til sammen frigjøres det ca 1,9 mill. til nye tiltak.

Den **andre forutsetningen** er et spleiselag ved å bruke noe mer av salg konsesjonskraft i en periode for særlig å se effekt av de investeringer som er gjort i omsorgssektoren. Hovedmålet er i utgangspunktet å bruke 1 mill kr av salget til løpende drift. Det foreslås å øke bruken til 2,3 mill av en samlet salgsinntekt på ca 4,8 mill.

Den **trede forutsetningen** er at kommunestyret utsetter store deler av bevilgningene til enkelttiltak/ønsker fra etatene til første møte i 2019. Administrasjonen kan ikke se at det er mulig å finansiere enkelttiltakene innenfor gitte rammer. Da ligger mulighetene i å bruke disposisjonsfondet. Rådmannen foreslår at man først avventer resultatet for regnskapet 2018. Så langt viser prognosene et mindreforbruk, men k-styret vil da få bedre kontroll over samlet disposisjonsfond. Rådmannen vil da fremme forslag til engangstiltak-pakke basert på oversikten over innmeldte behov fra etatene.

Driftsregnskapet for 2017 viste et mindreforbruk på 6,75 mill. Disposisjonsfondet er etter rådmannens budsjettforslag for 2019 på kr. 16,4 mill under forutsetning av at regnskapet for 2018 går som budsjettet

Det ligger forøvrig et inntekspotensiale ved innføring av eiendomsskatt på bl.a. boliger. Både eiendomsskatt og skolestruktur har vært «fredet» så langt i valgperioden.

Investeringsprogrammet

Investeringsprogrammet kommer mye godt av kommende demografiske utfordringer, statlige pålegg, men også politiske prioriteringer. De alt overveiende av prosjektene er allerede finansiert av ubrukte lånemidler og tilskudd/momskompensasjon. Det bølgjer på med behov for investeringer i vann og avløp i årene fremover. Likeså for å tilrettelegge for boligbygging og næringsetableringer. Samlet låneopptak for 2019 er satt til 37.375.000, hvorav 12.490.000 er på vann-avløpssektoren.

Det vises ellers til investeringsbudsjettet og kommentarer til denne.

Storfjord kommune som tjenesteleverandør

Det skjer svært mye positivt i Storfjord, og kommunen har fremdeles et stort omfang av tjenester, selv etter den nødvendige tilpasningen som har skjedd i noen år nå. De seneste innbyggerundersøkelsene viste at Storfjord fremdeles er en god kommune å bo i.

For selv om det er mange utfordringer i kommunen er det svært viktig å få en bevisstgjøring rundt alle de gode tjenestene som faktisk leveres. Dette er et ansvar som påligger både politikerne og ansatte. Storfjord har i øyeblikket en utfordring i sitt omdømmearbeid. Flere negative oppslag der Storfjord oppfattes som en nei-kommune for næringsetableringer er svært ødeleggende. Her er en stor jobb å gjøre. Sånn kan vi ikke ha det.

Hvor går Storfjord?

Storfjord har valgt å fortsette som egen kommune. Regjeringa vil imidlertid fortsette med kommunereformen. 14 kommuner i Troms – også Storfjord - er blitt utpekt og kontaktet for kartlegging av kommunens utfordringer fremover. Resultatet skal senere – sammen med Fylkesmannen - danne grunnlag for politisk diskusjon om Storfjords framtid som egen kommune. Det nye inntektssystemet ga ikke de store negative utslagene for Storfjord. Men det ga heller ingen økning. Her må man hele tiden tenke muligheten for å jobbe smartere, men også være åpne for økt interkommunalt samarbeid. Det blir nødvendig å følge med den digitaliseringen som skjer, og delta i samarbeidsprosjekter der dette er tema. Likeså er det spennende om kommunen kan være medhjelper til at private og næringsliv i alle deler av

kommunen får fibertilgang der de bor og virker. Det gir også økt bolyst og nye muligheter for næringsetableringer.

Når demografitalle viser dramatisk økning av eldre, større utfordringer innen rus og psykisk helse, og svakere barnetall i barnehage og skolepliktig alder, er dette hovedgrunnen for at rådmannen fremdeles gjør en dreining av ressursene fra bl.a. oppvekstsektoren til helse- og omsorg.

Overordnede mål

- Storfjord skal være en attraktiv kommune for bosetting og næringsliv
- Storfjord skal bli Troms fylkes beste kommune på riktig kvalitet og tjenesteproduksjon
- Oppnå helhetlig lederskap og styring
- Kommunen skal ta initiativ til, og være pådriver for interkommunale samarbeidsløsninger

Det er fremhevet fire utfordrings- og innsatsområder i samfunnsplanen:

- God tilrettelegging for befolkningsvekst
- Folkehelse og tidlig innsats
- Verdibevaring
- En handlekraftig organisasjon med service på dagsorden